Д Е Т С К А Г Р А Д И Н А „З О Р А“
град Пловдив, ул.„Д-р Никола Ковачев“ № 7
и втори адрес: Пловдив, ул.„Паганини“ № 1

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:
/Дора Янева/

DORA GOSPODINOVA YANEVA
Digitally signed by DORA GOSPODINOVA YANEVA
Date: 2025.10.06 10:17:07 +03'00'

ПРОГРАМНА СИСТЕМА
ДЕТСКА ГРАДИНА „ЗОРА“, ГРАД ПЛОВДИВ

Програмната система на Детска градина „Зора”, град Пловдив е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел. Тя е част от Стратегията за развитие на учебното заведение, насочена към реализиране на Държавния образователен стандарт за предучилищното образование и определя принципите, подходите, методите и организационните форми на педагогическото взаимодействие в детската градина.

В детска градина „Зора“ се приемат деца от 1 до 7 години: в Яслена група /от 1 до 3 г./ и в предучилищните групи – от 3 до 7 години/ в основна сграда – гр. Пловдив, ул.„Д-р Никола Ковачев“№7/, а в сградата с втори адрес: гр. Пловдив, ул. „Паганини“№1 – само за деца от 3 до 7 години.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА:

1. Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовка на детето за училище – социална, познавателна, специална.

2. Прилагане на образователни модели, съобразно европейските ключови компетенции и целите на стратегията на детската градина за подобряване на образователните постижения на децата.

3. Овладяване на български книжовен език като основа за опознаване на света, за общуване, за разширяване на познанието и систематизиране на детския опит в междукултурна среда.

ФИЛОСОФИЯ:

- ***Щастливо детство;***
- ***Цялостно развитие на детето;***
- ***Играта – ключова дейност;***
- ***Утвърждаване на националната идентичност .***

ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА:

Равен достъп до качествено образование на всички деца.

Правата на детето.

Качество на образователната услуга и продукт.

Интегриране – естествени интегративни връзки между образователните направления, интегриране на ресурси, възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип.

Измеримост/стандартизация. Екологосъобразна социализация.

Интерактивни педагогически технологии за игрово-образователно пространство в ДГ като основа за бъдещото продължаващо обучение и индивидуален прогрес – универсалност на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

Активно използване на STEM - подход в обучението на децата от детската градина с цел насърчаване към експериментиране, развиване на умения за решаване на проблеми, логически мислене, работа в екип и творчески подход към задачите.

Дигитална компетентност – ИКТ в педагогическото взаимодействие, проекти, презентиране.

Емоционално балансирано пространство на взаимодействие в реална и виртуална среда между дете –учител – родител – общност.

Среда, предпоставяща критическо мислене и креативност на детската личност.

Личностно ориентиран процес – детето активен субект – съхранявайки идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане на потенциала и готовност за началната училищна степен, възпитавайки в емпатия, в мултикултурна среда в глобализиращият се свят, учителят – ментор.

Креативност – възможност за избор или изграждане на образователни технологии от педагога, вземане на информирани професионални решения от педагога.

Интегриране на предучилищната и начална училищна степен – преход от една образователна степен в друга със съдействието на квалифицирани педагози като значим компонент от организираната развиваща се среда в детската градина, а в последствие – адаптивност от ситуация към предметната система.

Модели за работа с родителска общност.

ВЪЗПИТАТЕЛНО-ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

1. Подходи на педагогическо взаимодействие

- ***Личностно-хуманен*** - детето да се приема като значима личност - с уважение и достойнство; приемане на детето такова, каквото е, оказване на обич и подкрепа; съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект; подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз-образ.
- ***Индивидуален*** - съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.
- ***Дейностен*** - на детето да се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване; стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения;

- ***Ситуационен*** **-** да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.
- ***Холистичен*** **-** детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките й страни, специализирано относно проблема(ако има такъв), но не фрагментарно относно нейната цялостност; педагогът да обхваща и вижда цялата картина.
- ***Комплексен*** - всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата; цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни.
- ***Синергетичен*** - подход с обединяваща сила и енергия, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.

2. ***ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ:***

- ***ОСНОВНА ФОРМА*** **–** педагогическа ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическата ситуация се организира само през учебно време и осигуряват постигане на компетеции, определени от Държавен образователен стандарт за предучилищно образование.

  В предучилищните групи към ДГ "Зора", гр. Пловдив се провеждат основни форми на педагогическо взаимодействие по следните **Образователни направления:**

  - **Български език и литература –** Обемът на съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: ***Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.***
  - **Математика -** Съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: ***Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.***
  - **Околен свят -** Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: ***Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.***
  - **Изобразително изкуство –** В това образователно направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: ***Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.***
  - **Музика** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: ***Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.***
  - **Конструиране и технологии** - Съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: ***Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.***
  - **Физическа култура** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: ***Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.***

- ***ДОПЪЛНИТЕЛНИ ФОРМИ* на педагогическо взаимодействие:**
  - Игри - *Театрални, Конструктивни, Сюжетно-ролеви, Подвижни, Музикални и др.*
  - Утринна гимнастика
  - Творчески занимания по интереси
  - Празници и концерти - в групата и общо-градински /по сгради/.
  - Спортни празници
  - Културно-развлекателни екскурзии - посещения на театрални постановки, изложби, библиотека, музеи и др.
  - Разходки и екскурзии сред природатаи други.

3. Разпределение на формите на педагогическо въздействие:

Предучилищното образование се организира в учебни години.

Учебната година започва на 15 септември и завършва на 31 май на следващата календарна година.

Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни.

Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

В ДГ „Зора“, град Пловдив групите са с целодневна организация.

Целодневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на до 12 последователни астрономически часа на ден.

Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността на детската градина.

В целодневна организация в учебно време се редуват основна и допълнителни, а в неучебно време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- условия и време за игра и почивка;
- условия и време за закуска;
- дейности по избор на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в годишно и седмично разпределение.

Броят на педагогическите ситуации и образователните направления, по които те ще се провеждат с децата от ДГ „Зора” са, **<u>както следва:</u>**

- За **<u>Първа възрастова група</u>** (3-годишни) - общ седмичен брой **- 11**;
  - **Български език и литература - 1**
  - **Математика - 1**
  - **Околен свят - 1**
  - **Музика - 2**
  - **Изобразително изкуство - 2**
  - **Конструиране и технологии - 1**
  - **Физическа култура - 3**

- За **<u>Втора възрастова група</u>** (4-годишни) - общ седмичен брой - **13**;
  - **Български език и литература - 2**
  - **Математика - 1**
  - **Околен свят - 2**
  - **Музика - 2**
  - **Изобразително изкуство - 2**
  - **Конструиране и технологии - 1**
  - **Физическа култура - 3**

- За **<u>Трета възрастова група</u>** (5-годишни) - общ седмичен брой - **15;**
  - **Български език и литература - 2**
  - **Математика - 2**
  - **Околен свят - 2**
  - **Музика - 2**
  - **Изобразително изкуство - 2**
  - **Конструиране и технологии - 2**
  - **Физическа култура - 3**

- За **<u>Четвърта възрастова група</u>** (6-годишни) - общ седмичен брой - **17.**
  - **Български език и литература - 3**
  - **Математика - 3**
  - **Околен свят - 2**
  - **Музика - 2**
  - **Изобразително изкуство - 2**
  - **Конструиране и технологии - 2**
  - **Физическа култура - 3**

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15-20 минути /за първа и втора възрастова група/и от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група.

Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансирано разпределение на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. Тематичното разпределение се разработва като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда.

Тематичното разпределение за всички възрастови групи в ДГ „Зора“ е поместено в приложения в края на Програмната система.

ПРИЛОЖЕНИЯ *– Годишни тематични разпределения по възрастови групи.*

4. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.
- Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в електронния дневник на групата.
- След изпълнение на дейностите по ал. 1, учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето.
- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио.
- Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на ДГ.
  В края на предучилищното образование, с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.
- В 14-дневен срок преди края на учебното време учителите на четвърта възрастова група установяват готовността на децата, които ще постъпят в първи клас през следващата учебна година за училище.
- Родителите, които желаят децата им да постъпят в първи клас от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 6-годишна възраст на детето, уведомяват за това директора на детската градина най-късно до един месец преди края на учебното време.
- ***Готовността на детето за училище*** отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
  - ✓ ДГ „Зора“ издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от групите за задължително предучилищно образование/четвърта и трета/.
  - ✓ Удостоверението за задължително предучилищно образование се издава в срок до 31май на съответната учебна година и описва готовността на детето за постъпване в първи клас и е в съответствие с очакваните резултати по чл.28, ал.1 от Наредба № 5 за предучилищно образование.
  - ✓ В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа

за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

Методи за проследяване на постиженията на децата:

1. Наблюдение

Основният метод за проследяване постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти и среда, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група, в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения.

Детската градина е „сцената", на която децата играят и проявяват своите чувства, емоционални реакции, двигателни и езикови способности, творческа дейност, отношението към другите деца в групата и по този начин изразяват своите типични черти от характера си.

Наблюдението на детето в естествената му среда има много предимства за него: детето се намира в позната и защитена среда, в която е адаптирано и привикнало да се занимава с ежедневни дейности. Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки в следващия възрастов период.

Силни страни на наблюдението: спомага за деликатно регистриране на спонтанното и автентично поведение на детето и взаимодействията му с околната и социална среда, без то да усеща, че е център на наблюдение; помощ от учителя, която може да доведе до по-високи резултати.

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя по време на наблюдението.

2. Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- Задачите със структуриран отговор, които се използватза проследяване на възприемането на ***знанията,*** тяхното ***разбиране*** и ***прилагане***. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.
- Задачи със свободен отвор се използват при установяване на ***изпълнителски умения*** – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти: фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни модели, пластични фигури и форми и др.

Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото. Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието на детето.

4. Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители.

Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групата с помощта на социограма или социоматрица.

При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

ФОРМИ за проследяване на постиженията

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на предучилищното образование.

Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги "видими" и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя. За разлика от методите за оценяване, които дават информация за моментното състояние, портфолиото отразява развитието на детето като процес.

5. Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите и други институции. Съгласно чл.2, ал.2 от ЗПУО участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорът и другите педагогически специалисти, както и родителите.

Детската градина търси съмишленици в лицето на родителите, общината, неправителствени организации, училище, библиотека, обществен съвет, ВУЗ и други.

Изключително актуален е въпросът за взаимодействието между детската градина и семейството, защото пред тези две възпитателни институции стои една обща цел – ***формирането на личността на детето***.

Отношенията в този сложен механизъм биха могли да изглеждат така:

Учител – Дете

Учител – Родител

Учител – Учител

Учител – Непедагогически персонал

Директор – учител

➢ Връзки с родителите

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите.

Взаимодействието „детска градина – семейство" предполага проучване на представите на родители и педагози за себе си и едни за други, за отношението им към формите, методите и средствата на сътрудничество. Педагозите и родителите трябва да работят заедно, за да развиват сътрудничеството помежду си. Общуването, уважението, приемането на различията и интересите на детето формират основите на добрите взаимоотношения.

Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директора и другите педагогически специалисти. Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директора и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите на учебно-възпитателния процес, както и за формиране на положително отношение към детската градина и мотивация за учене.

Взаимоотношения между семейството и детската градина трябва да са изградени върху основата на взаимно доверие, разбиране, взаимно уважение, непрекъснат диалог за практическо реализиране на общите възпитателни цели. Тясното взаимодействие между семейството и детската градина ще даде възможност за повишаване ефективността на учебно-възпитателния процес.

Целенасочената съвместна дейност между детската градина и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

1.Видове взаимодействия:

1.1. „Субект–обектно" взаимодействие

В ролята на субекта е педагога, а в ролята на обекта е детето.

Педагога като субект се характеризира с целеполагане, активност, педагогическо самосъзнание, адекватност на самооценката и ниво на изискване.

Детето е изпълнител на изискванията и задачите, поставени от педагога, т.е. то е обекта.

При разумно субект-обектно взаимодействие се формират и затвърдяват положителни качества у детето.

2.2. „Субект-субектно" взаимодействие

Това взаимодействие развива в детето сътрудничество, инициативност, умения за решаване на конфликти.

Активира се сложната работа на мисловните процеси, въображението, вече придобитите знания. Педагога разбира своите възпитаници личностно.

Педагогическата дейност има динамичен характер. Само в диалог, влизайки във взаимодействие с другите субекти, детето познава себе си, чрез сравнение с другите.

- **Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и ДГ „Зора“, се осъществяват при условия и по ред, определени с Правилника за дейността на ДГ, чрез:**
  - ***Времето на водене и вземане на детето от ДГ;***
  - ***Индивидуални срещи в удобно за двете страни време;***
  - ***Родителски срещи;***
  - ***Проучване желанията и мненията на родителите;***
  - ***Поддържане на родителски кътове с информация за работата в групата и индивидуалните постижения на всяко дете;***
  - ***Провеждане на открити моменти;***
  - ***Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;***
  - ***Повишаване на родителската активност чрез участие в дейностите, осъществявани в подготвителните групи и ДГ;***
  - ***Съвместна работа с Обществен съвет, Училищно настоятелство и родителски актив;***
  - ***Фейсбук-страница на детската градина, Сайт на ДГ;***
  - ***Фейсбук-страницина групата, Електронна поща на групата;***
  - ***Други форми за комуникация.***

- Детската градина изработва и прилага ***Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина***, който е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

За да остане детската градина естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо утвърждаване тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина.

- **Външни връзки**

- Срещи с лекари, психолози и специалисти в различни области за отговори на въпроси, поставени от родители;
- Връзки с фондации, агенции и други институции с цел търсене на възможности за изяви на деца със заложби в различните видове изкуства.
- Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на детското заведение:
  - ✓ Общинска и районна администрация;
  - ✓ РУО и МОН;
  - ✓ Общински център за психологическа подкрепа;
  - ✓ ДПС към Второ РПУ;
  - ✓ Психодиспансер;
  - ✓ Дирекция Младежки дейности и спорт;
  - ✓ Районната и общинската комисия за борба срещу обществените прояви на малолетни и непълнолетни;
  - ✓ Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел „Закрила на детето”.